

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

використання у мульти-медіа-ресурсах різних способів подання інформації (високоякісна графіка й анімація, відео- і звуковий супровід текстів).

Для майбутнього вчителя початкових класів, який готується викладати курс «Я досліджую світ», освітні онлайн-сервіси – це можливість спробувати свої сили у новому амплуа, «перезавантажити» систему традиційних поглядів на освітній процес та стати «конкурентоспроможним» педагогом.

Використання онлайн ресурсів зумовлює необхідність подальшого розвитку розроблених теоретичних положень щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у практиці початкової школи.

СТАЦЕНКО Наталія Вікторівна

КЕЙС-СТАДІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ОНЛАЙН- НАВЧАННЯ

Стратегічні завдання модернізації системи вищої освіти, окреслені в Законах України «Про освіту» і «Про вищу освіту», Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки, вимагають підвищення якості підготовки майбутніх фахівців різних галузей, що передусім залежить від ефективності організації освітнього процесу під час професійної підготовки в умовах змішаного навчання. Професійна підготовка сучасних фахівців в умовах невизначеності характеризується значним фізичним і психологічним навантаженням, протікає в складних умовах, що ставить підвищені вимоги до їх професійних та особистісних якостей, обмежує можливості набуття практичних навичок, організації практики у дистанційній формі навчання. Тому серед сучасних методів і форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти домінують онлайн, що мають як свої переваги, так і недоліки. Підготовка сучасного фахівця-професіонала є важливим перспективним завданням сучасної педагогічної науки та практики, що потребує свого розгляду як на рівні його мотиваційної, змістової, когнітивної, так і процесуальної, методичної готовності. Розмаїття сучасних методів і форм вимагає від викладача певної адаптації під час професійної підготовки фахівців в умовах змішаного навчання.

Останнім часом активізувалися дослідження різних аспектів впровадження практико-орієнтованого навчання, зокрема методу кейс-стаді: Н. Алюшина, В. Корнещук, Ж. Кравченко, Н. Наулік, І. Пальшкова, М. Ручкіна, Я. Турунен, С. Хаджирадева, Н. Черненко та ін.

Аналіз науково-методичної літератури дає можливість констатувати переваги використання методу конкретних ситуацій (кейс-стаді) під час освітнього процесу у закладах освіти, а саме: метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, заснований на вирішенні конкретних завдань-ситуацій (виконанні кейс-завдань) наочно демонструє як на практиці застосовується теоретичний матеріал; кейси є інструментом, що дозволяє застосувати теоретичні знання до вирішення практичних ситуацій; потужна стратегія

навчання, орієнтована на здобувача, яка сприяє розвитку критичного мислення, комунікативності та навичок міжособистісного спілкування, що забезпечує набуття досвіду здобувачами навіть під час онлайн-навчання.

Результати проведеного опитування серед здобувачів другого магістерського рівня закладів вищої освіти дають можливість стверджувати, що використання кейс-методу під час онлайн-навчання сприяло формуванню практичних навичок, набуттю досвіду на високому рівні (98,3% опитаних). 100% здобувачів підтвердили, що інформація, знання, навички були корисними для професійної діяльності.

Отже, зауважимо, що застосування кейс-методу для розвитку реальних професійних навичок, набуття практичних умінь з фаху в умовах змішаного навчання є ефективним за умови використання якісно розроблених кейсів.

Підґрунтям для розробки якісних кейсів повинні стати види ситуацій [1, с. 23]: ситуація-проблема (реальна проблема, що потребує оперативного вирішення); ситуація-оцінка (реальна ситуація з готовим передбачуваним рішенням, яке необхідно оцінити (правильне /неправильне) та запропонувати своє адекватне рішення); ситуація-тренінг (хаб стандартних або інших ситуацій, які використовують для оцінки або формування професійних умінь і навичок); класична ситуація (запозичена з літератури, практики або штучно створили та описали з урахуванням усіх вимог кейс-методу); «жива» ситуація (подія, що відбулася в житті особи (суспільства), але рішення невідоме, його необхідно віднайти). Кейс-метод активно застосовує різні види кейсів із метою забезпечення та аналізу готовності майбутніх здобувачів до вирішення конкретних практичних завдань і реальних ситуацій з окремих видів професійної діяльності.

Рекомендуємо використовувати міні-кейси і для самостійної роботи здобувачів, диференціюючи їх за рівнем складності з урахуванням чотирьох типів самостійної роботи [2], а саме:

- формування професійних умінь (від них вимагають на основі наданого їм алгоритму діяльності й посилань на цю діяльність, що закладені в умовах завдання, виконати його);
- формування знань-копій і знань, що дозволяють розв'язувати типові задачі;
- формування знань, що покладені в основу розв'язання нетипових задач;
- творча робота.

Таким чином, використання кейс-стаді в умовах змішаного навчання сприятиме не лише розвитку практичних умінь, набуттю досвіду та удосконаленню професійних навичок та компетенцій, але і забезпечуватиме програмні результати навчання у межах фахових компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми підготовки. На сьогодні можемо констатувати доцільність та доречність застосування кейс-методу у професійній підготовці фахівців, зокрема наголосити на його перевагах в умовах онлайн-навчання.

Список використаних джерел:

1. Практикум з публічного управління та адміністрування : Збірник навч. кейсів для професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» / [Н. Алюшина, Ж. Кравченко, Н. Наулік, Я. Турунен, С. Хаджирадева (заг. ред.) та ін.]. Київ : УШУ, 2022. 160 с.
2. Черненко Н. М. Підготовка майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками: теорія і практика: [монографія] Одеса: Атлант, 2016. 386 с.

ТАБАЧНИК Інна Григорівна

ПСИХОГІМНАСТИКА ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Психогімнастика рекомендована для розвитку дитини дошкільника у віці 4-6 років, при цьому не тільки з метою корекції певних рис характеру і поведінки, але і з метою їх профілактики. На заняттях з психогімнастики діти грають, розігрують сценки, малюють, спілкуються з природою, складають історії, слухають музику.

Таким чином, дітям, які пройшли курс психогімнастики, стає простіше спілкуватися з однолітками, легше виражати свої почуття і краще розуміти почуття інших. У них виробляються позитивні риси характеру (впевненість, чесність, сміливість, доброта і т.ін.), і зникають такі небажані прояви, як страхи, побоювання, невпевненість, тривожність.

Психогімнастика являє собою спеціальні заняття (етюди, ігри, вправи, спрямовані на розвиток і корекцію різних сторін психіки дитини (її пізнавальної та емоційно-особистісної сфери). Цей термін потрапив у дошкільну педагогіку завдяки І. М. Чистякової в її однойменній книзі.

Особливо ці заняття потрібні дітям з надмірною стомлюваністю, виснаженістю, непосидючістю, які мають запальний або замкнутий характер. Але не менш важливо програвати ці комплекси вправ і зі здоровими дітьми у якості психофізичної розрядки і профілактики. Також потрібно включати психогімнастичний комплекс в дні, коли заплановані заняття з високими інтелектуальними або психоемоційними навантаженнями.

Основна мета занять з психогімнастики характеризується оволодінням навичками управління своєю емоційною сферою: розвиток у дітей здатності розуміти, усвідомлювати свої і чужі емоції, правильно їх висловлювати і повноцінно переживати [1]. Для цього педагогу необхідно вирішувати такі методичні завдання: фіксувати увагу дитини на чужих проявах емоцій; вчити за зразком відтворювати чужі емоції; фіксувати увагу на своїх м'язових відчуттях як проявах цих емоцій; аналізувати і словесно описувати м'язові